

**Van vuilstort
tot
mondiaal
duurzaamheidsvoorbeeld**

Golfclub Zeegersloot, van 1984 tot 2015

Golfclub Zeegersloot
Kromme Aarweg 3
2403 NB Alphen aan den Rijn

November 2015

De weigering om, als niet geregistreerd lid van een erkende golfvereniging, te worden toegelaten tot 'een stijve golfbaan' bracht Alphenaar Henk Dinkelaar op het idee om 'dan zelf maar een golfclub op te richten'.

Die ingeving viel nagenoeg samen met het moment waarop Jan de Back en Giel Jansen in het voorjaar van 1983 langs het Aarkanaal fietsten en zich afvroegen 'wat nou straks met die braakliggende vuilstort in de Coupépolder zou moeten gebeuren'.

Korte tijd later werd besloten om de vuilstort met overheidssubsidie af te dekken en er een 'openbaar gebied met recreatief gebruik' van te maken.

Het initiatief om er een golfbaan op aan te leggen leek nog niet zo'n slecht idee.

De ontwikkelingen volgden zich daarna snel op.

Al na een jaar werd een drassig, provisorisch golfbaantje geopend in een stukje van Polder Oudshoorn-Zuid, dat was 'overgebleven' na de aanleg van de Zegerbaan (N207). Golfclub Zeegersloot was geboren.

In 1986 volgde de ingebruikname van een 9-holes golfbaan ('Heuvelbaan'), aangelegd op de afgedekte stortplaats in de Coupépolder. Vier jaar later werd daar de Griendbaan in Polder Oudshoorn-Noord, ten noorden van de Zegerbaan, aan toegevoegd, waarmee een 'volwaardige' 18-holes golfbaan was gerealiseerd. Geheel gefinancierd door leden, zonder enige vorm van subsidie. Er bestond toen zelfs een wachtlijst voor adspirant-leden.

De 'open' Golfclub Zeegersloot werd een van de breekijzers bij het toegankelijker maken van de golfsport in Nederland, die toentertijd nauwelijks als publiekssport werd beschouwd. De club heeft zich, vanaf de oprichting, altijd als een laagdrempelige ledenclub met ruim plek voor gastspelers geprofileerd. Bovendien werd het een golfbaan zonder afscheidingshekken, zodat het publiek er - op veilige afstand - vrij kan wandelen en fietsen.

Een ongekende situatie in *golfland*.

Ten tijde van het afsluiten van het beheercontract voor de Coupépolder in 1985 en bij de feestelijke opening van de Heuvelbaan, een jaar later, was er nog geen enkele sprake van meldingen over de bedenkelijke aard van de vuilstort.

De tijd die daarop volgde kent een inmiddels bekende - maar toen onzekere - geschiedenis, waarop echter nimmer is geanticipeerd in de vorm van een aangepaste overeenkomst.

De golfbaan kreeg daarentegen, ondanks veel lof vanwege de prachtige ligging, wel een bezoedelde naam, die af en toe nog steeds op ironische wijze wordt gebezigd.

Maar niet alleen dát speelt de club parten.

De bijzondere status van het terrein in de Coupépolder vergt een speciale - en daardoor kostenintensieve - aanpak bij het onderhoud. Onvergelijkbaar met die bij elke andere golfbaan. Het betekent een extra financiële last voor de club, die (tot nu toe) - en in tegenstelling tot vele andere sportclubs - nog nooit een financiële bijdrage van 'de overheid' heeft ontvangen.

Dat heeft ertoe geleid dat vanaf 2009 een baanonderhoudstoeslag op de contributie is ingesteld.

Recente rapporten van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF), alsmede een onderzoek van de Rabobank (Cijfers & Trends 2014/2015), tonen aan dat de golfbranche, wereldwijd, middenin een fundamenteel veranderingsproces zit. De golfsport is weliswaar de derde populaire sport in Nederland, na voetbal en tennis, maar het sterk gestegen aantal golfbanen en het fors toegenomen aantal 'vrije' golfers heeft een negatief effect op het aantal leden per club.

De Heuvelbaan in de Coupépolder: 1986 - 2015

Nieuwe wetgeving op het gebied van het beheer van golfbanen met strenge richtlijnen voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en fiscale regelingen, zoals Natuurschoonwet en Ecotaks, maken dat het in stand houden van een structureel gezonde financiële basis voor clubs steeds moeilijker wordt. Het aantal nieuwe renteloze leningen (participaties) van leden, waarop een golfclub vroeger stevig was gefundeerd, is gereduceerd tot nul. Veel clubs kampen zelfs met een terugbetalingsachterstand aan uitgetreden leden.

Bij Golfclub Zeegersloot beslaan de uitgegeven participaties op dit moment een balansschuld van € 1,3 miljoen, waarvan terugbetaling aan uitgetreden leden pas bij een minimum van 1.000 participerende leden plaatsvindt; een grens die inmiddels in negatieve zin is overschreden. Reden om voortdurend te zoeken naar kostenbesparingen om de contributie betaalbaar te houden en tegelijkertijd een hoog onderhoudsniveau te kunnen handhaven.

Voor jong en oud

Om de golfsport breder onder de aandacht te brengen nodigt Golfclub Zeegersloot regelmatig Alphense scholen, organisaties en bedrijven uit voor kennismakingsbijeenkomsten. Ook vinden er tweemaal per jaar 'open dagen' plaats, waarop iedereen welkom is om een balletje te slaan onder leiding van professionele golfleraren.

Door middel van allerlei creatieve lidmaatschapsvormen wordt getracht om het golfen op Zeegersloot 'voor elke beurs en leeftijd' te stimuleren en tegelijkertijd tegenwicht te bieden aan de sterk krimpende 'markt'. Er is een goedkoop lidmaatschap voor het spelen op de 'korte' Parkbaan en 'werkende' leden kunnen tegen een laag tarief in de namiddag- en avonden de baan in. Ook voor jongeren (van 6 tot 29 jaar) en ouderen (80+) bestaan speciale lidmaatschappen. Met name voor ouderen vormt dat een stimulans om langer in beweging te blijven, waarmee volledig recht wordt gedaan aan de doelstellingen zoals vermeld in het 'Deelprogramma 4.3 Sport van de Programmabegroting 2013-2016 van de gemeente Alphen aan den Rijn:

- a. *In samenwerking met derden voor zoveel mogelijk inwoners voorwaarden te scheppen die een leven lang sporten en bewegen mogelijk maken;*
- b. *Bevorderen van gezond leefgedrag door het stimuleren van sportbeoefening (gericht op doelgroepen).*

Een duurzaamheidscertificaat voor Zeegersloot

Op 7 maart 2015 ontving Golfclub Zeegersloot het GEO-certificaat, dé mondiale erkenning van de Golf Environment Organization in Schotland voor het duurzaam en natuurvriendelijk beheer van golfbanen. De bijbehorende oorkonde werd, in het bijzijn van burgemeester Liesbeth Spies van Alphen aan den Rijn, overhandigd door de president van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF). Die benadrukte in zijn toespraak het bijzondere doorzettingsvermogen en de toewijding van de clubleden, 'want om het GEO-certificaat te verkrijgen moet men door een dik dossier van eisen heen'. Hij prees de golfclub, die vanuit een bijzondere 'achter- en ondergrond' is verrezen, en 'de inspanningen die tot dit zeer fraaie resultaat hebben geleid'.

Een bijzondere erkenning voor het werk van de medewerkers en vrijwilligers van de club.

Heel bijzonder en eervol is de wijze waarop de 'bakermat van het moderne golf', The Royal & Ancient Golf Club of St. Andrews in Schotland, Golfclub Zeegersloot als voorbeeld presenteert aan de mondiale golfgemeenschap: *'The Green Heart: a space where people can enjoy recreation and nature. Zeegersloot Golf Club is situated right in its centre. Located near the town of Alphen aan den Rijn, with nearly a thousand members and a 27-hole course, the club successfully combines these core elements of recreation and nature'.**)

De reputatie van Golfclub Zeegersloot, als 'De parel van het Groene Hart', wordt ook bevestigd door een respectabele plek op de lijstjes van best gewaardeerde golfbanen van Nederland, in het bijzonder die in de randstad. Het unieke, toegankelijke karakter van het gebied maakt het bovendien mogelijk om golfers van zeer dichtbij te zien spelen. Een mogelijkheid die door veel fietsers en wandelaars wordt benut om daarnaast ook de levendige natuur op Zeegersloot van dichtbij te kunnen observeren. Leden van het IVN (Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid) zijn regelmatig in het gebied te vinden voor het observeren van de bijzondere flora en fauna. Bij de jaarlijkse landelijke vogeltellingen werden in de loop der jaren zo' negentig vogelsoorten gespot, waarmee het gebied landelijk zeer hoog scoort.

De kosten en baten

De inspanningen en kosten om het gebied op een duurzame wijze in conditie te houden trekken een zware wissel op de beschikbare middelen van Golfclub Zeegersloot. Het onderhoud aan de Heuvel- en Parkbaan (Coupépolder en Polder Oudshoorn-Zuid), zoals het maaien, snoeien, baggeren en bijhouden van de taluds in dit 'openbare' gebied, wordt door de golfclub uitgevoerd. Als die er niet zou zijn, zou die verantwoordelijkheid en uitvoering geheel bij de gemeente liggen. Een onderhoudspost die, op basis van het instandhouden van een dergelijk parkachtig landschap € 71.600 (35,8 ha à € 2.000,-) per jaar zou bedragen.

De investeringen van de golfclub 'op een voormalige vuilstortplaats' betekent derhalve niet alleen een profijtelijk situatie voor natuur en milieu, maar ook voor de gemeente. Immers, tezamen met de jaarlijkse gemeentelijke belastingen à € 17.100 en 21.623 aan erfpacht (deels afgekocht), die de golfclub thans betaalt, betekent dat per saldo een positieve bijdrage aan de gemeentekas van ruim € 110.000 per jaar.

Door de jaren heen heeft Golfclub Zeegersloot in het gebied enkele miljoenen aan beplanting en onderhoud geïnvesteerd, die letterlijk en figuurlijk als zeer waardevol mogen worden beschouwd. Zeker als in ogenschouw wordt genomen hoe deplorabel het gebied ooit was, in vergelijking met de fraaie status die het openbare natuurgebied thans heeft.

Deze 'verrijking' die de afgelopen 31 jaar op Zeegersloot heeft plaatsgevonden, en waarop helaas wel eens negatief op wordt gezinspeeld, staat echter in schrille tegenstelling tot de delicate financiële status van de golfclub.

Daarentegen kan wél de nodige 'rijkdom' worden toegeschreven aan de door Golfclub Zeegersloot gerealiseerde ontwikkeling van natuur en milieu in de ooit zo beschimpde Coupépolder.

Conclusie

In het huidige economische en concurrentiegevoelige klimaat is het voor Golfclub Zeegersloot een zware opgave om te overleven.

In samenspraak met de gemeente moet het echter mogelijk zijn om dit unieke, recreatieve stukje Alphen aan den Rijn een duurzame toekomst te kunnen blijven geven.

*) : Voor het hele artikel zie:

<http://golfcoursemanagement.randa.org/en/Case-studies/2015/04/Zeegersloot.aspx>

